

Enhedslistens udspil
til en **gymnasierereform**

Enhedslistens udspil til en **gymnasiereform**

De gymnasiale uddannelser er på mange måder en uddannelsesmæssig succes. Uddannelserne er det foretrukne valg for et stort flertal af de unge, der forlader grundskolen, og med HF rummer de gymnasiale uddannelser også en vej for mange unge og voksne, som ikke kom i gang med en ungdomsuddannelse i umiddelbar forlængelse af grundskolen.

En reform af gymnasieuddannelserne skal bidrage til at styrke og udvikle kvaliteten af uddannelserne. Uddannelserne skal være inkluderende, så det store flertal af unge, der er motiverede for at tage en gymnasial uddannelse, har adgang og den nødvendige vejledning og støtte til at gennemføre en gymnasial uddannelse uanset social baggrund. Øget elevinddragelse, mere anvendelsesorienteret undervisning, tidssvarende prøveformer og færre karakterer skal bidrage til at øge den enkelte elevs motivation og trivsel.

Der skal ikke indføres karakterkrav til de gymnasiale uddannelser for at begrænse tilgangen. Enhedslisten afviser enhver overvejelse om at øge tilgangen til erhvervsuddannelserne ved at spærre vejen til gymnasiet. Skal tilgangen til erhvervsuddannelserne øges, skal det ske ved at gøre dem mere attraktive, blandt andet gennem en praktikpladsgaranti - ikke ved at udelukke unge fra gymnasierne. Samtidig skal alle elever i grundskolen igen have obligatorisk uddannelsesvejledning.

Der skal gennemføres ændringer af styringen på skolerne, så elever og lærere får mere indflydelse på den hverdag, som de suverænt ved mest om. Der skal være mere elevdemokrati og et flertal i skolebestyrelserne til lærere og elever.

Skal en gymnasiereform blive en succes, forudsætter det, at der er tilstrækkelige ressourcer til stede på skolerne. De igangværende og påtænkte nedlæggelser af lærerstillinger vil medføre udvidelse af lærernes undervisningstid og dermed ringere tid til forberedelse, og en eventuel udvidelse af klasseloftet vil mindske mulighederne for at tilgodese den enkelte elevs behov. Folkeskolereformens fejl med massiv underfinansiering skal ikke gentages. Derfor må regeringen droppe nedskæringerne på gymnasierne.

Studieretninger, fag og opgaver

- **Studieretningsgymnasiet skal fastholdes.** Fremstillingen af gymnasiernes studieretninger som fuldstændigt uoverskuelige er stærkt overdreven. På landsplan er antallet stort, men den enkelte elev skal vælge mellem et relativt begrænset antal studieretninger på det enkelte uddannelsessted. Det er en styrke, at skolerne rimelig frit kan sammensætte deres studieretningsforløb. En beskæring af studieretningerne, der kraftigt reducerer elevernes muligheder ved valg af studieretning, tjener ikke noget formål, men vil først og fremmest skabe risiko for at mindske de unges motivation for uddannelse.
- **Indførelse af obligatorisk matematik på B-niveau er ikke vejen til en styrkelse af matematikfaget.** Tværtimod vil det blive en stopklods for mange elever, der ikke har brug for faget på dette niveau, fordi der ikke stilles krav om matematik på B-niveau ved optag på hovedparten af de videregående uddannelser. Matematik er et vigtigt almendannende fag. Det bør derfor styrkes ved at gøre undervisningen i faget mere anvendelsesorienteret.

- **Medborgerskab - Identitet, Krop, Sundhed og Psyke - Bæredygtighed.** Der skal sættes fokus på medborgerskab i de reviderede gymnasieuddannelser, så de unge får bedre forudsætninger for at deltage og engagere sig i samfundslivet, bidrage til samfundets mange forskellige fællesskaber og reflektere kritisk over disse. Derudover skal der sættes fokus på identitet, krop, sundhed og psyke - et område som er relevant for alle unges hverdag, og hvor normkritisk seksualundervisning også skal indgå. Med gymnasiereformen skal der også være et større fokus på bæredygtighed og klima, hvilket gerne skal indgå i mange forskellige fag på ungdomsuddannelserne.
- **Muligheder for nye fag på A niveau.** De kunstneriske fag billedkunst, drama og mediefag skal også kunne udbydes som A-niveau fag på linje med musik. Geografi skal kunne vælges på A-niveau på linje med de andre naturvidenskabelige fag. Psykologi og filosofi skal ligeledes kunne vælges på A-niveau.
- **Ændringer i SRP- og SSO-opgaverne.** For at sikre, at studieretningsprojektet bliver en lærerig og udviklende opgave for den enkelte, skal der indsættes faste vejledningsgange under opgaveskrivningen. Den karaktermæssige vægtning af opgaven skal reduceres, og der skal indlægges en mundtlig prøve efter opgaveaflevering i SRP-opgaven. Den mundtlige prøve kan inddrage elementer af metode, som indgår i den nuværende Internationale Opgave på HHX og AT-eksamen på STX.
- **Bevægelse på skoleskemaet.** Som en del af reformerne af folkeskolen og erhvervsuddannelserne skal alle elever bevæge sig mere. Bevægelse skal tilsvarende integreres i undervisningen på de gymnasiale ungdomsuddannelser.

Øget elevinddragelse, mere anvendelsesorientering, tidssvarende prøveformer

- **Øget elevinddragelse.** Eleverne skal i langt højere grad inddrages i skoledemokratiet og planlægningen af undervisningen. Elevrådsarbejdet skal styrkes. Der skal sættes tid af til klassetimer, hvor klasserne kan diskutere elevrådsarbejde, drøfte klasserumskultur og elevtrivsel samt blive inddraget i undervisningsplanlægningen.
- **Øget anvendelsesorientering og elevnær undervisning.** Det skal være et mål med undervisningen, at den stræber efter at være virkelighedsnær. Dette vil sikre motiverede unge, der forstår både sammenhængen mellem fag - men også mellem fag og virkelighed.
- **Mere tidssvarende prøveformer.** Eksamensformerne skal tilpasses, så de bliver mere tro mod den virkelighed, som de unge skal ud og møde. Man kunne her forestille sig produktprøver, portfolio-eksaminer eller gruppeeksaminer.
- **Øget mulighed for lektieintegreret undervisning.** Der er mange gode erfaringer med lektieintegreret undervisning. Eleverne skal opleve en lektieprogression fra folkeskolen til slutningen af gymnasieuddannelserne. Skolerne skal samtidig have bedre muligheder for at oprette helt lektiefri spor.
- **Færre karakterer i gymnasiet.** Fokus skal flyttes fra karakterer til læring. Derfor skal karakterer i høj grad erstattes af fremadrettede, formative evalueringer. Derudover ønsker vi at begrænse karakterer i ikke-afsluttende fag til årskarakterer. Skolerne skal have bedre muligheder for at oprette karakterfri klasser.
- **Mere frihed i undervisningen.** Der skal være klare faglige mål for undervisningen, men den enkelte lærer skal have frihed til selv at forme sin undervisning og dens indhold. Derfor skal der være færre indholdspræciseringer i de enkelte fag.

- **Ingen nationale test i gymnasiet.** Der skal læres af erfaringerne fra folkeskolen, hvor de nationale test ikke har været nogen succes. Testresultaternes anvendelighed er stærkt omdiskuterede, og der er kritik af, at undervisningen skævvrides ved at rette sig mod kravene i de nationale test i stedet for elevernes behov.
- **Loft over virtuel undervisning.** Når der skal spares på skolerne, kan den lette løsning være at lade eleverne få virtuel undervisning – altså undervisning uden en lærer. Det kan i få tilfælde være fornuftigt, men er ofte blot udtryk for besparelser. Vi ønsker et langt skarpere loft over den virtuelle undervisning. God undervisning kræver lærertilstedeværelse.

God gennemførelse

- **Optagelsessamtaler eller adgangsprøver i stedet for karakterkrav.** Elever, der ikke vurderes uddannelsesparate, skal have mulighed for at komme til optagelsessamtale eller adgangsprøve på den gymnasiale ungdomsuddannelse, som de ønsker at komme ind på. Disse vil give et mere nuanceret billede af eleven end et bestemt karakterkrav.
- **Screeninger af alle elever.** Vi ønsker, at der foretages screeninger af alle elever på de gymnasiale ungdomsuddannelser i starten af deres uddannelsesforløb, så elever med faglige vanskeligheder hjælpes hurtigst muligt. Dette kan både ske via turboforløb og med støtte eller hjælpemidler i dagligdagen.
- **Alle elever skal have en lærermentor.** I bekendtgørelsen for HF er skolerne forpligtede til at lade en lærer være tilknyttet eleven. Dette skal udvides til alle gymnasiale ungdomsuddannelser, så elever og lærere forpligtes på samtaler. Det skal sikre god gennemførelse, trivsel samt faglig progression.
- **Nationalt ungdomsuddannelsesstilbud om psykologhjælp.** Mange unge gennemfører ikke en ungdomsuddannelse af psykiske årsager. Det er et stort problem – både for den enkelte og samfundet. Derfor skal der være let tilgængelig psykologhjælp for alle unge på ungdomsuddannelserne. Det skal ikke afhænge af skolens eller den enkeltes økonomi, om man kan gennemføre en ungdomsuddannelse.
- **Styrket socialt miljø.** Det er vigtigt for den unges trivsel og gennemførelse, at der er et godt socialt miljø på uddannelsesinstitutionen med inddragende tiltag. Dette skal understøttes i gymnasireformen, såvel som det blev i erhvervsuddannelsesreformen. Initiativet kan indeholde alt fra introforløb, efteruddannelse af lærere, tutorordninger og bedre rammer for arrangementer.
- **Klasseloftet skal bevares.** Det var en stor succes, da der i 2011 blev sat en stopper for klassestørrelsernes himmelflugt i gymnasiet. Nye besparelser på gymnasierne må ikke føre til en forøgelse af elevtallet i klasserne. Der skal være tid til den enkelte elev, og fornuftige klassestørrelser skal sikre et godt læringsmiljø.
- **Stamklasserne skal sikres.** Det giver en stor tryghed og trivsel blandt eleverne, at de fra første skoledag kommer i den klasse, de skal være sammen med resten af tiden på ungdomsuddannelse. Det princip skal sikres, ved at eleverne fortsat vælger studieretning i folkeskolen.
- **Lige muligheder for alle – drop brugerbetaling.** Igennem de sidste mange år er brugerbetalingen på studieture, bøger, kopipapir elektronik og arrangementer steget støt. Uanset social baggrund skal alle have lige muligheder for at gennemføre gymnasiet. Derfor skal der sættes en stopper for den stigende brugerbetaling.

- **Tidssvarende efteruddannelse til lærerne.** En ny reform kræver ordentlig efteruddannelse til lærerne. Lærerne skal klædes godt på til de ændringer, der følger af reformen, og have et generelt løft af mulighederne for efteruddannelse.
- **Fraværsregistrering skal drøftes.** Fraværsregistrering og sanktioner er meget forskellige fra skole til skole. Mange steder fungerer det mere som en kontrol end som positivt værktøj til fastholdelse. Derfor skal der findes en mere hensigtsmæssig måde at håndtere fraværsregistrering, gennem drøftelser blandt gymnasiets interessenter.

Bedre overgange til videregående uddannelse

- **Vejledning i studievalg skal styrkes.** Alle elever skal have god individuel vejledning med fokus på videre studie og fremtid. Det skal ske gennem obligatorisk individuel vejledning på skolen, og der skal samtidig arbejdes med løbende at integrere vejledning som et element i undervisningen.
- **Brobygning til videre uddannelse.** Alle elever skal i obligatorisk brobygning og opleve undervisning og uddannelsesmuligheder på erhvervsakademier, professionshøjskoler og universiteter.
- **Praktikforløb som en del af uddannelsen.** Når elever kommer ud og oplever arbejdslivet og hverdagen på en arbejdsplads bliver de oftest mere afklarede omkring deres fremtidige studievalg og muligheder. Derfor skal praktik indgå som en integreret del af gymnasieuddannelsen.
- **De gymnasiale suppleringskurser (GSK) skal sikres.** GSK giver muligheder for, at unge, der ikke har fået deres førstprioriterede uddannelse eller træffer nye valg, sikrer sig adgang til videre uddannelse. Unges valg træffes løbende, og derfor skal GSK fortsat være tilgængeligt. Optagelseskrav skal samtidigt justeres på de videregående uddannelser, så de faglige krav er relevante.
- **Drop de håbløse gangeregler.** Unge, der begynder tidligt på deres videregående uddannelse eller har mange A-fag i løbet af gymnasietiden, kan i dag gange deres karaktersnit, så det bliver højere. Det presser både unge til at vælge flere A-fag, end de nødvendigvis magter og til at begynde på en videregående uddannelse, før de nødvendigvis er klar til at gå i gang eller afklarede med, hvad de gerne vil læse.

HF

- **HF skal fortsat rette sig både mod unge og voksne.** HF spiller en vigtig rolle for den sociale mobilitet i uddannelsessystemet som et tilbud om en gymnasial uddannelse til både unge og voksne, der ikke kom i gang med en ungdomsuddannelse umiddelbart efter grundskolen. Aldersgennemsnittet på HF var i 2013 18,9 år - kun 7 procent var 24 år eller derover, så en omdannelse af HF til en ren voksenuddannelse, vil afskære mange fra at tage en ungdomsuddannelse.
- **HF skal fortsat give generel studiekompetence til alle videregående uddannelsesniveauer.** Der skal ikke indføres stopklodser i uddannelsessystemet, så studenter med en HF-eksamen ikke kan komme ind på de lange videregående uddannelser.
- **Tværfagligheden i kultur- og samfundsfaggruppen og den naturvidenskabelig faggruppe skal revideres.** Tværfagligheden fungerer som udgangspunkt godt i NF og KS. Det faste samspil mellem de tre fag i KS og NF bliver dog nogle gange en hæmsko. Derfor skal fagene revideres, så alle tre fag ikke behøver at indgå i alle forløb eller nødvendigvis eksamen.

- **Vinteroptag på HF.** I anbefalingerne fra HF-udvalget nedsat af S-R-regeringen foreslås vinteroptag på HF. Det skal gymnasireformen åbne mulighed for. Det vil sikre, at unge ikke risikerer at vente unødigt længe på at starte på HF. Samtidig optager flere videregående uddannelser også om vinteren, så det kan sikre en lettere og mere direkte overgang til videregående uddannelse.
- **Målretning, fagpakker og fagsammensætning.** På mange HF-skoler bliver der berettet om gode erfaringer med fagpakker og mere målretning. Skolerne skal have bedre muligheder for at tilrettelægge undervisningen og sammensætte fagene, så de passer godt til deres elevgruppe. Der skal være øget frihed til skolerne på dette område.

HTX

- **Tiden til studieretningsprojektet skal ligestilles.** Der er afsat mindre tid til studieretningsprojektet på HTX end på HHX og STX. Dette skal ændres, så der sikres den samme tidsmæssige mulighed for fordybelse, som på de øvrige gymnasieuddannelsers studieretningsprojekter.
- **Nyt teknikfag med fokus på kommunikation og formidling.** Teknikfaget fungerer godt på HTX. Det er dog problematisk, at de nuværende teknikfag ikke passer godt sammen med de kommunikationsorienterede studieretninger. Derfor skal der indføres et nyt teknikfag, hvor der arbejdes med formidling igennem eksempelvis foto og medie.

HHX

- **Ny international opgave (DIO).** Vi ønsker, at DIO kommer til at handle mere om opgavens egentlige indhold end metode. Samtidig ønsker vi, at opgaven skal laves før SRP, så man kan drage erfaringer i opgaveskrivningen og tage dem med over i SRP-opgaven.

STX

- **Almen Studieforbereelse (AT) erstattes af tværfaglighedsforløb.** At kunne arbejde tværfagligt er en forudsætning i dagens samfund. Derfor er AT en god idé, men det fungerer i dag kunstigt og ofte for at holde liv i overfladisk videnskabsteori. AT skal erstattes med et fastsat antal tværfaglighedsforløb, hvor fagene arbejder sammen, evt. med mål om projektløsning eller innovation.